

De konkrete oppgavene.

Vi har sagt det flere ganger: Også den norske sivilbefolkningen, som ikke tilhører de organiserte hjemmestyrker, har en viktig rolle å spille under befrielsen av vårt land. Den norske overkommando slår fast i en vel ledning som ble sluppet ned fra fly for en tid siden: "De hjemmelige organisasjoner har sine bestemte oppgaver, og de vil få sine ordre. Men alle kan være til nytte på sitt vis..."

Alle kan være til nytte på sitt vis. Kanskje spør en alliert offiser akkurat deg om veien. Da gjelder det at du kan distriktet som din egen buksefomme. Kanskje blir du betrodd å løpe med en viktig beskjed. Da gjelder det at formen er i orden. Før det kan bety meget at den beskjeden kommer fort fram. Hver kvinne og hver mann kan yte sitt store eller lille bidrag til frigjøringen.

Javel, javel, sier den ivrige og offervillige borger. "Men kan jeg ikke engang få vite eksakt hva jeg skal gjøre, og hvorledes jeg skal forbedre meg?"

Vi skal i tiden fremover peke på en del oppgaver idet vi før en stor del bygger på veiledninger fra overkommandoen. Det bør kanskje først sies at hjemmestyrkene er en del av den organiserte hjemmefront under Hls ledelse. Sine militære ordre får de fra forsvarrets overkommando. Deres øverste leder er forsvarssjefen, kronprins Olav, som militært står under SHAEF (Supreme Headquarters Allied Expeditionary Force), allers er han ansvarlig overfor kongen og regjeringen.

Vi ber deg lese disse veiledningene godt, diskutere dem med dine venner og følge dem til punkt og prikke så du kan bli mest mulig effektiv når frigjøringskampen begynner.

I et direktiv rettet F.O. (Forsvarrets overkommando) følgende oppfordring til det norske folk: "Den tyskkontrollerte pressen og kringkasting vil bli brukt til å spre falske opplysninger og beskjeder når hævet byr seg. Det er derfor viktigere enn noe gang før at alle nordmenn må få riktige og pålitelige nyheter i denne siste fasen av krigen. Framfor alt må meldinger fra den norske og allierte overkommando nå fram til alle nordmenn. Sett deg i forbindelse med pålitelige venner og gi dem eksemplarer av meldingene til videre utdeling. Husk at utdelingen idag må skje med den største forsiktighet for ikke å sette Gestapo på spor. Men vær klar over at distribusjonen av nyheter og veiledning i en akutt situasjon kan komme til å måtte skje mer åpent forat de skal bli kjent tidnok f. eks. ved oppslag i treppoganger, ventorom, offentlige befordringsmidler osv.

Nazistene vil utgi flere og flere falske instruksjoner i form av "illegale" aviser og på andre måter. Som regel er det lett å gjennomskue disse forfalskninger fordi innholdet er så tåpelig, men vær likevel på vakt.

Dann lyttegrupper med venner som har et radioapparat til rådighet. Prøv å ordne dere slik at dere får med alle utsendingene ved å ta lyttingen i vakter. Skriv ned de viktigste begivenheter, mangfoldiggjør og del ut korte klare veiledninger er mer verd enn krigsnyhetene, skjønt det er også bra å ta dem med om mulig. Gjendriv alle falske rykter eller andre provokasjoner fra nazihold så snart dere får kjennskap til de faktiske forhold. Skriv ned om meddelelsen kommer fra radioen eller fra en fri avis.

Husk at muntlig spredning av nyheter kan komme til kort. Tyskerne kan lett komme til å bruke denne måten til å spre falske nyheter. Hvis du ønsker å spre kringkastingsmeldinger, må du være helt sikker på at de kommer fra en av de kjente stemmer over Londonradioen. Send dem da videre i skriveform."

For vår del vil vi bare føye til: Slå ned på rykter med hård hånd. Vær også oppmerksom på hvor lett det er å glemme eller blande sammen. Hvor ofte forteller ikke folk som "har hørt selv" helt gale nyheter.

UKEN SOM GIKK (25. - 31. jan.)

Østfronten byr fortsatt på de store sensasjoner. Russernes resultater i offensivens tredje uke er like imponerende og like betydningsfulle som i de to første, og det er fremdeles ikke noe tegn til at tyskerne har kunnet samle sine opprevne styrker og etablere noen fast front. I mens faller det ene viktige strategiske punkt etter det andre, og sett fra tysk side må situasjonen i øst minne betenkelig om et sammenbrudd.

Det er naturligvis ennå mulig at det vil kunne organiseres et forsvar og kanskje settes inn motoffensiver langs Oder mellom Stettin og Breslau. Tyskerne skulle ennå ha styrker til det, selv om tapstallene nå begynner å bli høye. Etter de to første uker meldte russerne om 295 000 falne og 86 000 fangede tyskere, tall som etter de siste dagers voldsomme kamper og sterke fremrykning nok sammenlagt kommer opp i ca. 1/2 million mann. Dertil er henimot 1/4 million mann avskåret i Østpreussen, og det er mulig at det videre er ganske store grupper som befinner seg mellom og bak de russiske angreppsspisser, med nokså problematiske chanser for å slå seg tilbake til hovedstyrkene vestenfor. Etter de oppgaver som forelå om de tyske styrker i øst før offensiven begynte, skulle det stå igjen omkr. 1 million mann av østarmeen, og det kan stemme ganske godt med russerne opplysninger nå om at de regner å ha ca. 100 tyske divisjoner foran seg (den gjennomsnittlige mannskapsstyrke i de tyske divisjoner er nemlig redusert til 10-12 000 mann).

Det er en anselig styrke, som ikke er satt ut av spillet i en håndvending. Spørsmålet er bare om russernes raske fremrykning - som sikkert har slått alle beregninger overende - vil gi tyskerne tid til å gruppere seg på tilfredsstillende måte, og om ikke tapet av de vældige mengder materiell tyskerne har måttet etterlate seg under sin fluktlignende retrett vil bety en meget følelig svekkelse av slagkraften. Det skal meget til for i langre tid å kunne bremse opp de sterke russiske armegrupper som nå venter vestover inn i selve Tyskland over en 800 km bred front.

Erobringen av Övre-Schlesia er det viktigste strategiske resultat russerne hittil har oppnådd. Ved en omgående bevegelse over Tarnowitz-Gleititz omklamret marskalk Konjovs styrker industriområdet fra nord og vest, og ved ukeskiftet falt de store fabrikkbyer den ene etter den andre: Hindenburg, Beuthen, Kattowice, Königshütte, Bendzin, Sosnowice o. s.v., samtidig som det viktige Dombrowa-kullfelt ble røstet. Dette er en seier som vanskelig kan overvurderes. Slik som den tyske rustningsindustri er blitt omdirigert under krigen, representerte Övre-Schlesia med sine nesten intakte anlegg en like viktig faktor som det bombeberedede Ruhr (se nærmere om produksjonskapasiteten i artikkelen "Stortysk kjerne-land" nedenfor). En av hovedstøttene under det tyske krigsapparat er slått vakk; og selv om det p.g.a. lagre ennå kan ta noen måneder før følgene blir synlige, er det ingen tvil om at uten den sterkt utbygde schlesiske industri, kan ikke Tyskland føre noen langvarig krig. Det er karakteristisk at man har gått til et så drastisk skritt som å hente ned fra Danmark til Tyskland 50-60 000 tonn kull som tidligere var sendt dit opp.

Som flankestøtte for Konjovs armegrupper i sør har Petrovs styrker rykket vestover langs Karpatene og støtt inn i det sørlige Schlesia, og truer her industrisentrene Teschen og Moravska-Ostrava (Mährische Ostrau).

I Nedre-Schlesia har Konjovs høyre fløy svingt vestover gjennom slottelandet, og står nå langs Oder hele veien opp til Breslau, hvor det kjempes i forstedene. På flere steder har russerne også formådd å opprette bruover på vestbredden av Oder over denne strekning, og de oppledes nå for videre offensive bevegelser.

Sjukov truer Berlin, og Stettin ved sitt stormløp over slattene på sentralavsnittet. Her er Russlands kraftigste panserarmé og dets betyd-

eligste hærfører satt inn i et støt rett direkte mot Tysklands hjerte. På sørfløyen er Sjukovs styrker trengt fram over Steinau og Rawitsch til Lissa (som er tatt) og Glogau (hvor det kjempes), nordvest for Breslau. I sentrum er det beleirede Poznan (Posen) allerede langt langt bakenfor panserspissene som støter fram parallelt med jernbanen fra Poznan rett vestover til Berlin, har tatt Bentschen og nå truer Frankfurt an der Oder. Lengre nord har andre styrker trengt fram til Kreuz over de erobrede byer Wronke og Schneidemühl, og støter fra Kreuz både sørvestover langs banen til Stettin. De står bare 60 km fra Stettin, og etter meldinger den 31. januar står angrepsspissene mellom Kreuz og Küstrin på bare ca. 100 km fra den tyske hovedstad. Samme dag ble Landsberg medt erobret. På nordfløyen har Sjukov omringet Tom, tiltvinget seg overgang over Weichsel mellom Bromberg og Graudenz, og rykker - etter å ha tatt Kulm - fram gjennom den tidligere "polske korridor" mot Danzig og Pommern.

Den sterke framgang på sentralavsnittet er kanskje mest egnet til å forbause i uken som gikk, idet man skulle tro at tyskerne her overfor truselen mot det tyske kjerneland ville samlet seg til en desperat kraftanstrengelse - hvis det hadde vært mulig. Å falle tilbake på Oderlinjen, som i dette avsnitt bare går 80 km øst for Berlin kan neppe være en vei som den tyske overledelse med synderlig glede har valgt, dertil blir truselen mot hovedstaden for overhengende. De russiske linjer danner også i dette avsnitt en ganske langt framspringende frontbue med forholdsvis sårbar flanke både i nord og sør, så det skulle stille seg som en meget fristen oppgave å sette i verk motoffensiver her. Når det ennå ikke er gjort, må det skyldes at tyskerne etter sammenbruddet av fronten i øst ikke har hatt de tilstrekkelige styrker disponibla. Det er naturligvis mulig at det er en slik operasjon den tyske ledelse nå tar sikte på. Skal den ha noen effekt, må den imidlertid komme snart. Truselen mot Berlin er all overhengende, og dertil kommer faren for en omfatning av hele provinsen Pommern ved et støt ut til sjøen ved Stettin, koordinert med framstøtet gjennom Korridoren mot Danzig.

Katastrofen i Østpreussen. I Østpreussen er også de russiske resultater oppsiktsvekkende. Ved det støt Rokosovskis styrker satt inn nordover parallelt med Weichsels øvre løp og som den 27. jan førte til erobringen av Tolkemit ved sjøen, litt øst for Elbing, ble hele provinsens landforbindelse med det øvrige Tyskland avskåret. Omtront samtidig oppnådde Tjernjakovski, som angriper østfra, et avgjørende gjennombrudd av de tyske stillinger ved Masurane, idet Lötzen og senere Korschon, Rastenburg og andre byer vest for sjøene ble erobret (28. jan.), mens styrkene som lengre nord rykket fram mot Königsberg forserte byens ytre festningsverker og nå kjemper i dens utkanten.

Dermed er 200-250 000 menn innringet på et forholdsvis snevert område uten noen landverts forbindelse med det øvrige Tyskland, og mellom 2/3 og 3/4 av Østpreussen er på russiske hender. Militært sett er denne veldige omfavningsoperasjon beundringsverdig gjennomført, idet tyskerne her kunne støtte seg til meget sterke befestningslinjer og hadde konsentrert betydelige styrker av sine elitetropper. Deres motstand, ikke minst i Königsberg, kan ennå bli ganske hårdnakket, og det er ennå ikke klart om russerne i denne omgang vil sette alt inn på å likvidere dem, eller om de foreløpig vil la en del "pinnsvinstillinger" bli liggende, for å sette hovedstyrkene inn i nye offensiver vestover innen tyskerne ennå har kunnet samle seg etter de første lemmande slag. Et ganske kraftig offensivt trykk fra Tolkemit over Elbingområdet langs kysten i retning Danzig kan muligens tyde på at de velger det siste alternativ. I alle tilfeller vil de russiske offensivarmeer som opererer vestover snart kunne få et betydelig tilskudd av frigjorte styrker fra Østpreussen, hvor russerne tydeligvis har satt inn en meget stor del av sine tropper; tyske - antagelig noe overdrevne - meldinger taler om 150 infanteridivisjoner + panser, altså omkring halvparten av offensivstyrkene.

Også på den baltiske front har russerne notere viktige resultater, idet den tyske Tomme ved Memel ble utslått og byen erobret den 29. jan. Dermed var hele Litauen ranset og en viktig flankestøtte for de innslut-

tede 20-25 tyske divisjoner i Kurland ryddet av veien. Også på denne front er det satt inn en russisk offensiv, men tydeligvis med forholdsvis begrensede styrker; hensikten er antagelig vesentlig å engasjere disse divisjoner på en slik måte at det ikke blir mulig for dem ved offensive tiltak å rette noen flanketrussel mot de russiske hovedstyrker sønnenfor. I Budapest kjempes det videre fra hus til hus, med jevn framgang for russerne, mens Malinovskis styrker på nordsiden av Donau har gjenopptatt sitt framstøt i retning av Bratislava. Den tyske motoffensiv mellom Balaton og Donau later til å ha gått i stå.

Tyskerne ser mørkt på situasjonen; det framgår tydelig av deres egne kommentarer til frontbrevkonotene. Det er også ganske tydelig at det ved siden av den truende landmilitære situasjon i øst er skapt komplikasjoner på en rekke felter. Det meldes således at en vesentlig del av den tyske Østersjøflåte, hvis støttepunkter i østlige havner (Königsberg, Danzig, Stettin) er umiddelbart truet, vil bli basert på København, hvis det medfører riktighet, vil det si en radikal omkastning av den sjøstrategiske situasjon i disse farvann, med sterkt økede operative muligheter for den russiske marine.

På det økonomiske område vil de erobringer russerne allerede har gjort få gjennomgriper følger. Ved siden av det øverschlesiske industriområde og en fabrikkby som Breslau, hvor all ørindret produksjon er oppført, er tyskerne berøvet overordentlig viktige jordbruksområder både i Schlesia, Posen og framfor alt i Østpreussen, Tysklands rug-distrikt (jfr. artikkelen "Stortysk kjerneland").

Mer umiddelbare følger får imidlertid den veldige strøm av flyktningene fra de østlige områder som nå strømmer vestover og for en stor del dirigeres om Berlin. En meget stor del av befolkningen i Berlin og ombeholdede tyske byer er tidligere evakuert østover og vender nå tilbake i endeløse kolonner langs Tandoventen, sammen med den stadlige befolkning. I alt regner man med et omkr. 5 millioner mennesker. Her sett seg i bevegelse, og hva det vil si for en belastning av de tyske kommunikasjonslinjer, det tyske administrative apparat (som alt på forhånd holdt på å svikte) og for det tyske forsyningsvesen er det ikke vanskelig å forestille seg. At Berlin, fordelingscentret for flyktningsstrømmen, stadig blir bombet fra luften skal ikke gjøre situasjonen lettere. Dertil kommer at byens egen befolkning og institusjoner har begynt å evakuere. Der er alt tilløp til kaos; gassen er avstengt, trikkene går høyst uregelmessig, elektrisiteten svikter osv.

Ennå er kanskje Tyskland mektig en siste kraftanspennelse som for en kortere tid kan utsette sammenbruddet, men meget tyder på at det om ikke svært lenge vil bli fullstendig kaos og svikt, både på frontene, i administrasjonen, i forsyningsvesenet og i krigsproduksjonen.

På Vestfronten, hvor tyskerne hadde sin kortvarige suksess ved årsskiftet, kan de heller ikke hente trøst. Ikke bare er hele frontframspringet nå likvidert, men de allierte har på flere steder rykket østover forbi det tyske motstøts utgangspunkter, og fangtallet i Ardennene er kommet opp i 50 000 (minst et liknende antall er falt). Engelskmennene har ryddet så og si hele vestbredden av Maas, og de allierte styrker står nå langs Maas og Roer på en 130 km lang front fra Nijmegen. Antagelig er de meget snart klar til å sette igang en ny stor offensiv; det meldes at de nå har fått fram de forsyninger de tidligere har manglet, og såvel den offensive virksomhet på flere frontavsnitt i det siste som den systematiske bombing av trafikknutepunkter bak de tyske linjer tyder på at en større operasjon er under oppseiling. Den kan komme samtidig med det bedre flyvær som februar erfaringsmessig bringer. I så fall er den tidsfrist tyskerne vant ved sin kostbare motoffensiv blitt temmelig begrenset og neppe verdt prisen.

Også lengre sør har de allierte framgang; de står bare et par mil fra Trier, som ligger under artilleriild, og har hatt framgang også i Saarområdet og i Alsace, hvor det later til at offensivkraften er gått ut av de tyske armeer.

Burma og på Filippinene gjør også de allierte god fremgang. Britiske styrker har gjort nok en landgang på Arakan-kysten og har rykket videre fram mot Mandalay; de står nå bare 20 km fra byen. Alt tyder på at Japanernes grep på Burma holder på å glippe for alvor.

På Luzon har amerikanerne tatt Clark Field, før krigen den største og viktigste flyplass i Stillehavsområdet, og har gjennomført en ny landgang på öyas vestkyst, uten japansk motstand. Man ventet nå et av de store, avgjørende slag i den asiatiske krig på sletten foran Manila, som amerikanerne nå står bare 50 km fra.

Krigen i luften er først og fremst preget av en kraftig alliert bombeoffensiv mot de store tyske trafikknutepunkter bak fronten (Hamm, Münster, Krefeld, Düsseldorf, Bingen osv.), hvilket vel er å oppfatte som forspillet til en større offensiv i vest. De måneder som nå forestår, februar, mars og april, er også hva vi forholder angår de gunstigste for luftoperasjoner; det var i februar-mars ifjor at det allierte flyvåpen rettet sine drapende slag mot det tyske luftvåpen både i luften og i fabrikkene, og i år - de styrkeforholdet er ennå langt mer i de alliertes favør og deres baser er rykket tett opp til det tyske rikets grenser - kan man vente seg en innsats som stiller alt tidligere i skyggen.

Den strategiske bombing av Tyskland fortsetter også med store styrker, fremdeles med kommunikasjoner og oljeindustri som de viktigste objekter. De slag som blir rettet mot oljeindustrien vil i den kommende tid bli dobbelt følelige fordi russerne nå har satt seg i besiddelse av de store anlegg for syntetisk produksjon i Övre-Schlesia. Også på dette område krymper den tysk krigspotensial på skjebnesvanger måte.

I det fjerne Østen blir det japanske moderland bombet i stigende utstrekning av landbaserte superfortresses.

Angrep mot Norge: En konvoi i Eidsfjord ble angrepet av rakettførende Mosquitos, som ødela 3 av 7 skip.

Utenriksminister Eden ytret i en Grækenlands-debatt i underhuset for en tid siden bl.a.: "Jeg ønsker å si noen ord om to av våre allierte som akkurat nå lider mer enn de kanskje har gjort noengang tidligere under krigen: Holland og Norge, to land som kanskje har gitt noen av våre allierte et eksempel i spørsmålet om politisk enighet, to land som alltid i størst mulig grad har bidratt til de alliertes krigsanstrengelser. - Jeg tror at underhuset i denne stund hvor de gjennomgår sine største prøvelser, ønsker å sende et budskap fra oss til disse folk for å fortelle dem at vi skal gjøre alt som står i vår makt for å lindre deres lidelser, og at vi hverken nå eller i senere som kommer skal glemme de lysende rolle de har spillet".

Hvis det er slik som Eden sier at den norske enigheten kan ha en heldig innflytelse i andre land som kjemper med overgangsvansker, så er det grunn til å huske dette når man trett og irriteret har lyst til å sparke etter endog meningsfaller. Vi skal aldri tie stille med noe i en falsk enighets navn men vi skal være klar over betydningen av å holde sammen når det gjelder de største spørsmål.

De norske krav. Småstatene fikk alt for flere måneder siden oppfordring til å sende inn en offisiell redagjort for sine synspunkter når det gjaldt våpenstillstandsvilkårene for Tyskland. Det norske innlegg inneholder visstnok følgende hoveddelar: 1) den norske regjeringens alminnelige synspunkter m.h.t. Tysklands behandling og det tyske problemet, 2) i detalj utarbeidete, overveiende rent militære vilkår, som må oppfylles i tilfelle av at de tyske styrkene i Norge kapitulerer der med eller uten forutgående kamper, 3) presisering av slike norske skadeserstatningskrav mot Tyskland, som man mener bør godkjennes av tyskerne som en del av våpenstillstandsvilkårene. - Den dominerende norske interesse angår erstatning i varer og tjenester for norske materielle verdier som er blitt ødelagt under okkupasjonen. Tysk handelstansning turde høre til det viktigste man krever fra norsk side, skriver Dagbladet Nyheters Londonkorrespondent.

Gunnar Reiss-Andersen

HAR i landflyktighet i Sverige utgitt en diktsamling "Norsk Röst", som uttrykker de vansker en flyktning har å kjempe med, - hvor han føler seg utenfor kampen, hvor han lengter etter å hjelpe sine landsmenn hjemme og hvor en ting alltid står i tankene hans - Norge. "Cirkelen" heter et dik-

Det lever et sagn om en lang, blek sorg -
om Christjern den annen i Sönderborg.

Ved dag eller natt ingen fred forundt
gikk fangen i tårnet bordet rundt.

Med fingeren skrev han en lang krum strek,
en cirkel, rundt skiven av gammel ek.

Det heter at da han til slutt fikk fred,
stod cirkelen pløyet i bordet ned.

Jeg er ikke kongen i Sönderborg.
Men hver har sin lengsel, hver tid sin sorg.

Mitt fangetårn heter Landflyktighet.
Vi som har prøvet den vet hvad vi vet.

Vårt skip er i malstrømmen langt fra havn.
En cirkel i bordet blir Norges navn.

Ordföreren i Kirkenes, Sverre Dölvik, og hans stab har mange vanskelige oppgaver å føre igjennom for tiden. De skal sørge for å få samlet inn de små gjemte forrådene av levnetsmidler og å fordele dem etter et strengt gjennomført rasjoneringsystem. De skal organisere den mannlige befolkningen i arbeidsgrupper for reparasjon av vogner, broer, kaier, telefonledninger, etc. - De skal prøve å få satt i stand de ca. 1000 hus som ikke er totalt ødelagt. - De skal sette igang folk med å finne fram blandt ruinene materialer og gjenstander som kan brukes når det gjelder å føre opp provisoriske boliger for den hjemløse og frysende befolkningen. De skal sende ut hjelpetrupler til fjellene for å ta seg av alle de menneskene som søkte til flukt der under den tyske "evakueringen". - Men alt går med godt humør. De er fri!

Tysk kultur.

Gästarna har overført ca. 30 fanger fra Grini til Victoria Terrasse. Utvalget er fortrinnsvis gjort blandt mer kjente intellektuelle, bl.a. direktør Gunnar Jahn og professorene Skard, Arnholm og Larstrander. Tyskernes hensikt med overflyttingen er åpenbar. Sellene på V.T. er uten vinduer og oppvarmes bare ved ovner ute i gangen. De er helt uten sanitært utstyr. Alt tyder på at overflytningen ikke er ment som noen midlertidig foranstaltning.

1. feb. 1945.

Det er i dette øyeblikk dette skrives ennå ikke på det rene hva som vil skje idag, på den store minnedagen til "føreren". Vil det norske flagg bli heist på Stortinget. Vil Quisling forsøke nye mobiliseringer til kampen mot bolsjevismen? - Det spiller for så vidt liten rolle hva det blir til. Nazistene vil mislykkes hva de enn prøver å sette igjennom. - Det er grunn til å være på vakt mot provokasjoner i dagene framover. Mange hirdfolk er sikkert samlet i Oslo denne uken. La oss holde oss mest mulig inne.

Stor norsk luftseir!

Eredag 29. des. skjøt en norsk jagersquadron ned 16 tyske fly, 4 Focke Wulf og 12 Messerschmitt 109, samt skadet 2 Me. 109. Dette er våre flygers største seir hittil. De norske tap var relativt meget små. Luftforsvarets korrespondent, fenrik Per Thorstad, beretter om disse operasjonene bl.a.: "Dagen begynte ikke så heldig for nordmennene. Om formiddagen gikk de ut på sweep innover Tyskland, og i området ved Osnabrück støtte de på 5 Focke Wulf 190. Under kampene som utspant seg, skjøt de ned 3 fly, mens de selv også hadde tap. Litt senere kom de over et enslig Focke Wulf som ble skutt ned av squadronsjeften selv.

Ved lunsjen var stemningen noe trykket. Vinningen gikk kanskje næsten opp i spinnningen. Men så kom den store revansjen om ettermiddagen. Av over 30 Messerschmitt 109 som den norske squadron oppdaget øst for Arnheim, skjøt den ned 12 og skadet 2 uten tap selv. Dagen i forveien hadde den samme squadron fra den gang den ble opprettet i midten av 1941 nedskuttet fiendtlige fly på sinko. I dag passerte den altså med stormskritt det så ettertraktede hundretallet. Denne enestående framgangen er dobbelt overraskende, for siden de norske jagersquadrons begynte å operere fra baser på kontinentet, har det aldri lyktes dem å komme i kamp med tyskerne. Det var ikke deres feil. Årsaken var at det simpelthen ikke fantes tyske jagerfly i de områder de opererte over. I det siste har die Luftwaffe vært litt mer aktivt og våre karer har derfor fått en ny sjansé til å komme fienden til livs på en måte som tilfredsstiller dem mest, nemlig luftkamp, menn mot menn, fly mot fly. - De viker heller ikke tilbake for å slåss en mot 3 slik som idag. - Av de ti nordmenn som var oppe idag, var det bare 2 som ikke fikk skutt ned en tysker.

"Jeg kannersten ikke tro det selv enda", forteller en major om ettermiddagens kamp, "så fantastisk er det hele. Vi fløy i formasjon i omlag 16.000 fot da én av mine karer over radioen rapporterte over 30 Messerschmitt litt øver oss til venstre. Jeg gir ordre om å gjøre klar til kamp. Vi utfører en manøvre slik at vi kommer til å ligge på halen av de tyske flyene. Vi styrte oss bokstavelig talt "opp" over fienden, og før vi visste ordet av det hadde karen ved siden av meg og jeg selv gjort det av med hver vår tysker. Så ble det et eneste virvar. Der styrtet en Messerschmitt ned med en 1-mg røkhale etter seg, der forsøkte en tysker å vri seg unna en Spitfire som lålike på halen hans. Tyskerne som ble stadig færre, svingte rundt og rundt og det vrimlet av deler som var blitt skutt av de tyske flyene. Det var som å kikke ned i en heksegryte og som bobler fra bunnen av en kokende kjøll stod den svarte fete røken fra de 12 tyske flyene opp mot oss etterhvert som de tok bakkert og eksploderte. Etter 5 minutter var alt over. Resten av tyskerne trakk seg unna, og selv måtte vi tenke på hjerturen da det begynte å bli knapt med bensin."

14 tyske jagere mindre til å beskytte det 3. rikets krigsindustri mot luftangrep. Takk, norske flygere! - o -

Det norske flyvåpen som nå er stasjonert i Gravenhurst i Ontario, skal i nær fremtid flytte til Storbritannia. Borgermestoren i Gravenhurst har foreslått at den eiendommen hvor den norske flyskolen lå, skal overleveres som gave til den norske nasjon. - o -

Fra HL.

Borgervakten er blitt et stort nederlag for nazistene, og enkelte steder har de derfor søkt hjelp hos de tyske makthavere. Dette har skapt en del forvirring. Folk undskylder seg med at borgervakten er en liten sak som ikke er verd å gå i fangsel for. Borgervakten er ingen liten sak. Det er kanskje det viktigste middel til å demoralisere befolkningen med og bringe den under kontroll. Vi må regne med at det apparat som er bygd opp, vil bli brukt i en ganske annen utstrekning enn nå, i en situasjon da tyskerne vil sikre seg imot ure blandt befolkningen. Der hvor folk har vennet seg til motstandslost å følge ordren om innkalling, vil det ikke med et rykk være lett å gi dem en ny innstilling. De aktive krefter kan kanskje gjøre det, men erfaringen viser at de mange som helst følger strømmen, vil

trappe opp og marsjere som lydige gissler. I tillegg til dette kommer at borgervakten frigjør politistyrker til andre oppgaver.

Vi vil derfor igjen innskjerpe: Ingen møter til borgervakt selv om ordren kommer fra de tyske makthavere, og selv om disse setter et nytt navn på borgervakten. All kamp koster, hvis ikke var det ikke kamp. Men omkostningene blir minst når vi alle står sammen.

Vi innskjerper også at sabotasjekommandoene har fått ordre om ikke å ta hensyn til en eventuell borgervakt.

- o -

Stortysk "kjerneland".

Denne krig er i langt høyere grad enn den forrige avhengig av tilgangen på råvarer og av teknisk effektivitet. Dette illustreres kanskje best ved krigsomkostningene. Det 5. krigsår alene kostet begge parter like meget som krigen 1914-18, bortsett fra de materielle ødeleggelser, bombing og "den brente jords strategi" som fører nye svimlende beløp til.

Tyskland er fra naturens side vel utstyrt og har nest USA verdens største industrikapasitet; men dets råvareforsyning har vesentlige mangler. Hitler som bygget sin erobringstrategi på den mekaniske krigføring, måtte derfor sørge for ved en planmessig opprustning å skaffe seg et forsprang på de allierte. I da naturen ikke hadde skjendet Tyskland, søkte man å råde bot på ved lagring, ved igangsettelse av syntetisk produksjon og gjennomføring av et fullstendig autarki, hvor kanoner hadde ubetinget fortrinns rett for smør. Det Tyskland som trådte inn i krigen, var fullt organisert for kamp; det sivile behov var all innskrenket til det strengt nødvendige. Staten hadde full kontroll over produksjon, fordeling av varer og arbeidskraft. Likevel skjønte Hitler at han i det lange løp ville måtte kort overfor de alliertes store resurser. Derfor baserte han sin krig på Blitz-krigen. Da den trakk ut, kunne han støtte seg til det okkuperte Europas resurser, til det europeiske storrum. Tyskerne fikk også en tid et veldig tilskudd fra de erobrede lands lagre og ved systematisk og hensynsløs utnyttelse av disse lands arbeidskraft, råvarekilder og produksjon.

Men kjernen i Tysklands krigsindustri danner landets egen store tungindustri og mekaniske industri bygget på Ruhrs og Saars kull og jern og på Schlesiens kull og metaller. Ruhr er kalt Tysklands hjerte, en symbolisk betegnelse for det Tyskland som i generasjoner har bygget sitt livsideal på krig og maktpolitikk. Ruhr var Europas og kanskje verdens mest konsentrerte industridistrikt, og den mest berømte - beryktede - våpensmie. Innen et område 20 x 50 km ligger de kullgruper, jern- og stålannlegg og kemiske fabrikker som har gjort det mulig for Tysklands herskere å true verdensfreden. Grunnlaget for virksomheten er kullforekomstene, som er de rikeste i Europa. Forutsetningen for utnyttelsen av denne naturbarlighet er det effektive nett av elver og kanaler som her står til rådighet for tungtransporten. Men industrijetten Ruhr måtte fores med vesentlig importert malm, svensk, norsk og fransk, og malmtransporten har vært et av denne krigs særlige diplomatiske og militære mål.

Et mål for Ruhrs betydning har man i jernmalmsproduksjonen. I høykonjunktåret 1929 produserte Tyskland 13,2 mill. tonn, derav falt 10,8 millioner på Ruhr. Av jernmalmen i Ruhrs masovner var bare 2 av 17 millioner tonn tysk, 6,6 millioner var svensk og norsk. Resten av den tyske produksjon av jernmalm (i 1929 4 mill. tonn) ble brukt i andre stålverk. Hitlers Tyskland har forsøkt utnyttelsen av mindreverdige malmeier, bl.a. i Hermann Göring Werke, fordi malimporten var sårbar - en Achilleshel.

Ruhr er den tyske militærmaskins hjerte. Hitler ville trygge det ved Vestvollens jern- og betong-panser. Men han kunne ikke sikre det mot de alliertes bomber. Den sterke konsentrasjon i hjertekammeret Ruhr, som produksjonsmessig var en styrke, ble strategisk en svakhet, og Hitler har stående overfor det allierte bomberegner og siden aug. ifjor overfor den allierte beleiring av Ruhrs forsvarsverker - forsøkt å desentralisere krigsproduksjonen. De tyske industrieksperter fikk ordre om å skape et "Ersatz-Herz" i øst omkring Øvre Schlesiens rike kull- og metallforekomster. Her var ingen Siegfriedlinje, men Hitler mente seg beskyttet av det erobrede storrum. Det

var jo et stykke til Volga, og selv med en "elastisk krigsføring" hadde han litt å løpe på.

Før forrige krig hørte Övre Schlesia til Tyskland med byene Beuthen, Gleiwitz og Kattowitz som industrisentra og den nordvestlige delen omkring Oppeln som oppland. Området mellom Mährisch-Ostrau og Krakau tilhørte Österrike; Dombrovaområdet var under Russland. Mens de allierte i vest ikke ville laømme Tyskland ved å berøve det Ruhr, men nøyet seg med en forbigående kontroll og delvis besettelse av Rhinland, så gjorde de derimot i øst. Tyskland fikk bare beholdet et forkrøpelt Schlesia, mens Polen på sin del - som også omfattet det russiske Dombrova - bygget opp Europas 3. største kulleksport, som foregikk over Gdynia. - Polsk Övre Schlesia og Teschenområdet, som polakkene hadde tatt fra Tsjekkoslovakia i 1938, falt ved tyskernes innmarsj i Polen praktisk talt uskadet i deres hender. Og herlighetene ble straks utnyttet. Området ble et nytt "gull", hvor man uten smålige økonomiske hensyn gikk igang med å bygge ut det nye "hjerter-kammer" for den tyske krigsmaskin. Det var litt å bygge på. Kullreservene ble beregnet til 65 milliarder tonn mot Ruhrs 55 milliarder. Men jernmal-tilgangen er ennå dårligere enn i vest. Transportmulighetene er heller ikke så gunstige; og kullene egnet seg ikke for forkoksning. Men de kunde brukes til brensler; i Övre Schlesia ble det bygget opp anlegg som skaffet Hitler 1/3 av hans syntetiske motorbensin. Og fra gammelt var her betydelige zinkgruver og verker. Bare USA har større zinkproduksjon. Men regner at dette østlige Ruhr - da russene brøt inn over grensene - presterer 2/5 av Tysklands kull, 1/4 av dets stål, 1/4 av dets zink og altså 1/3 av dets syntetiske olje.

Hitler så stort på det. Ruhr skulle f. eks. foredle den norske jernmalmen. Det ville være sløseri i det europeiske storrum å anlegge noe norsk jernverk. Derfor forblid Terboven disse planene. Övre Schlesia, d. h. det nye Ruhr, skulle få jernmal fra Donetsbakkene, hvor Hitlers hær sto ennå for et års tid siden. Som alle ikke-tyske områder skulle det leveres sine råstoffer til herrefolket, som skulle sørge for foredlingen. Koks og jernmal, som Övre Schlesia manglet, skulle føres dit fra Donetz på en 4 sporet jernbane. Det var synd ikke banen ble ferdig. Den ville vært en stor hjelp for marskalk Konjev så nå har tatt hånd om "reserve-Ruhr".

Med Krupps og von Thyssens gamle Ruhr lammet av de allierte luftstyrker og truet av Eisenhowers anpær, med Ersatz-Ruhr i den nåde armers hender og med Nedre Schlesia, Posen og Östpreussen besatt eller direkte truet, må det åpne seg dystre perspektiver for den tyske ledelse. Ved Oder og Weichsel er det, som det uttrykkes i den godsbelske presse nå, tysk kjerna-land - eget og røvet - som fremvristes det. De nevnte områder er ikke bare basis for den tyske krigsføring. De hadde sikret det tyske folk en høy levestandard, hvis det hadde valgt smør istedenfor kanoner.

Alle er enige om at Tyskland ikke igjen må få anledning til å true verdensfreden. Mange mener da at man ikke bare må slå våpnene, men også våpensmide ut av hendene på den tyske nasjon. Hvis Tyskland mister landet vest for Rhinen med Ruhrs industriproblemer på østsiden i Westfalenområdet og elvene Oder og Goerlitzer-Neisse blir grensene i øst, hva vil så det bety for Tyskland? Fortsett fra Övre Schlesias industristrøk er områdene i øst typiske jordbruksdistrikter og de tyske jenters hjemland. Etter en statistikk fra 1937 frembragte disse distrikter 15% av Tysklands hvete, 30% av rugen, 25% av byggen, 26% av potetene og 31% av silkekreene. Befolkningen er 8 millioner. De østlige provinser er altså jordbruksmessige overskuddsland, mens de vestlige bare er 50% selvforsynt. Langt alvorligere ville dog den industrielle amputasjon være. Tyskland ville bare ha igjen 13% av sin kullproduksjon, d. v. s. 1/2 av det som vil trenges til husbehov, jernbener og elektriske dampstraler, videre 6,5% av sin gamle ruirnskapasitet, 16% av sin stål- og 20% av sin valsevork-kapasitet. Den tyske aluminiumindustri, som er bygget veldig ut for krigsformål, har ingen basis i egne råstoffkilder. De viktigste kalifelter ville være innenfor de nye grensar, 1/3 av vannkraftanleggene utenfor osv.

Hvis Rhin og Oder blir Tysklands grenser, betyr det - forutsatt at Österrike blir selvstendig -, at landet mister 1/3 av sitt territorium, men bare 16% av sin befolkning, idet tyskerne i øst og sudet-tyskerne regnes

å bli overført til Tyskland. Dette Tyskland vil få en befolkning på 57 mill. mennesker, og vil sitte med en stor metall-, maskin- og tekstilindustri i Berlin, Hamburg, Leipzig, Stuttgart, München m.v., men det vil mange grunnlaget for denne industri, Ruhr og Schlesias kullgruver, masovner og valseverk. Landet vil bli henført til - slik som Hitler ville henviser alle andre land - jordbruk og til levering av råvarer og halvfabrikata, hvor det er muligheter for dette. Det storindustrielle Tyskland vil være ferdig. Hvis resten av verden vil åpne økonomisk samkvem med Tyskland, vil dog den tyske tekniske dyktighet og de tyske maskin-, verk-tøy-, tekstil- og kemiske fabrikker innen det amputerte riksområde kunne holde levestandarden på et noenlunde nivå.

- 0 -

Norsk arbeidskraft til Tyskland?

En rekke yngre menn, som ble tatt under storrazzian i høst, er ikke blitt løslatt etterat det er brøgt på det rone at de ikke har arbeidet illegalt, men skal overføres til arbeid i Tyskland. Med den nåværende situasjon på arbeidsmarkedet er det klart at dette er et militært tiltak, som sikter på å lamme de norske hjemmestykker. Det innskjøres derfor på nytt at den ungdom som vil ta del i sluttkampen, må ligge under slike steder hvor tilfeldige razziaer kan ventes, f. eks. kinoer og andre forlystelsessteder, smaaestillinger, kører osv.

- 0 -

Freden og forsyningene.

Vi har mottatt følgende artikkel: "Hva skal vi spise og hva skal vi klæ oss med - det er 2 spørsmål som noen hver av oss har stilt öftersom nasjonene er blitt magrere og magrere, skoene tynslitte og klærne lapp i lapp. Vil freden bringe oss et par sko hver, koks til å legge i ovnen, ny dress og ny vinterkåpe som vi så sørgelig trenger?"

Vi vet at freden vil bringe oss friheten tilbake - men ikke alle 4 friheter på en gang. Frihet fra frykt, yringsfrihet og politiske frihet - de 3 verdifulleste friheter som okkupasjonens har berøvet oss vil vi få tilbake i samme öyeblikk fienden er ute av landet. Den 4. frihet, frihet fra nød, vil vi ikke få før alle krigens og okkupasjonens etterveer er helt overvunnet. Virkningene av 5 års okkupasjon, utplyndring og undertrykkelse kan ikke overvinnnes på noen måneder.

Tyskerne sier at det er de som har sørget for vår matforsyning, i virkeligheten har de gitt med den ene hånden og stjålet med den andre. Det er tyskerne alene som bærer ansvaret for den nød og elendighet som hersker i de befrierte land og som er bakgrunnen for den politiske uro der. Vårt eget land er også ribbet til skinnen. Vi vil trenge alt. Og dette må vi få utenfra. Spørsmålet er i hvor stor utstrøking dette er mulig.

Alle de krigførende land har innstillet sine produksjonsapparater på den ene ting: å fylle krigens veldige sluk av ammunisjon, fly, skip, kanoner, tanks og biler. All produksjon for sivile formål er skåret ned til et absolutt minimum. Først når krigen mot Japan er vunnet, vil disse produksjonsapparater kunne omlegges til sivilproduksjon. Det vil ta tid. Høle verden vil måtte vente på klær, sko og alle andre forbruksvarer.

Dette gjelder produksjonen. Like viktig er distribusjonen av varene. Hvor meget vi kan få av avhengig av hvor meget tonnasje som kan disponeres til fredsformål så lenge krigen ennå raser. Avtalen mellom de forente nasjoner og skipsfarten forutsetter en poolordning som vil bestå i 6 and, etterat krigen mot Japan er slutt. De forente nasjoners samlede tonnasje vil bli disponert av et överste skipsfartsråd som vil bestemme hvor meget som kan avstås til forsyninger til Europa og hvor meget som vil være nødvendig for å fullføre krigen mot Japan med minst mulig tidstap. Kysttrafikk og kortere ruter - for Norges vedk. vil det si trafikk på Nordsjølandene og Storbritannia - vil være unntatt fra poolordningen. De forente nasjoner - og også de befrierte land - vil imidlertid være på krigsfot helt til krigen i Östen er over.

Høle Europa lider av en skrikende mangel på alle ting - fra råstoffer og maskiner til de enkleste forbruksvarer. Behovene vil være enorme - og

tilgangene begrenset.

Det er ikke mulig å si hvor store kvanta av de forskjellige varer Norge vil kunne gjøre regning på. Noen øyeblikkelig lettelse i vår forsynings-situasjon kan vi imidlertid ikke regne med, det tør snarere være et spørsmål om vi kan beholde de nåværende rasjoner iallfall for enkelte varers vedkommende.

Fettsituasjonen er i øyeblikket meget vanskelig over hele verden og fra de oversjøiske land kan vi neppe regne med større tilførsler. Det samme gjelder sukker. Korn vil vi ikke lenger få fra kontinentet og også her er vi helt avhengig av forsyninger utenfra. De tilførsler av matvarer som vi vil kunne få fra Danmark og Sverige vil utvilsomt bli av den aller største betydning for vår forsynings-situasjon i den første tiden etter krigen.

Våre fiskerier vil sannsynligvis bli tilgodesett i første rekke, både fordi fisken er en så vesentlig del av vår egen ernæring og fordi norske fiskerier vil gi et verdifullt tilskudd til det øvrige Europas matforsyning. Olje og råskaper til fiskeriene er det derfor god utsikt til at vi vil bli forsynt med ganske hurtig.

M.h.t. f. eks. klær og sko stiller saken seg vesentlig anderledes, idet vi her må basere oss på egen tilvirkning. Først når krigsindustrien i de store krigførende land er omlagt til fredsproduksjon og når tonnasjesituasjonen blir lettere kan vi gjøre regning med å få de råstoffer og halvfabrikata som er nødvendige for at vår egen industri kan tilfredsstille behovene. Det vil ta tid for hver mann og kvinne i Norge kan få seg et par nye sko.

De forsyninger som kommer til landet vil bli levert til våre havner eller ved grensen når det gjelder varer fra Sverige. Den videre distribusjon vil avhenge av hvilken forfatning våre indre kommunikasjoner befinner seg i. Det er her vi må ta fatt først for å sikre fordelingen av varene. Jernbaner og veier må bringes i orden, selvom vi neppe kan regne med noen vesentlig forrykkelse av transportmateriellet. Men ulla tilførselen til jernbanene og kysttrafikken vil stille seg gunstig, her vil vi kunne få dekket en meget stor prosent av vårt behov. Vi må dog i alle tilfeller regne med fortsatt generatordrift en tid, først og fremst fordi tanke-tonnasjen er sterkt redusert og vil trænges til krigen i Østen.

Når vi skal ta fatt på gjenreisningen av vårt næringsliv må vi regne med å begynne på så og si bakke. Å få arbeidslivet i gang igjen er liksom viktig som å skaffe mat og klær og her må alle krefter settes inn for at vi kan unngå de økonomiske og sosiale forviklinger som følger i arbeidsløshetens spor. I den første tid må vi basere oss på en utstrakt anleggsvirksomhet som ikke krever et vidløftig utstyr av maskiner og råstoffer. Det som trængs av råskaper til dette er det godt håp om å kunne skaffe fra Sverige og Storbritannia.

Den første tid etter krigen slutt vil kreve de samme egenskaper hos oss som har gjort oss istand til å føre 5 års krig mot okkupasjonsmakten: Styrke, mot og enighet. Men det er ingen grunn til å se for mørkt på situasjonen. Den ting som tyskerne er ute av landet vil bringe en enorm lettelse, vi vil vite at alt arbeid som utføres vil tjene vårt eget beste.

Disse spørsmålene må imidlertid vurderes helt nøkternt og vi må for enhver pris unngå at de vanskelige forsyningsforhold blandes sammen med politisk strid. Leget står og faller med hvor meget tyskerne får anledning til å ødelegge i den de er ute av landet. Dette avhenger for en del av hvor meget vi er beredt til å ofre for å hindre dem i å gjøre det. Jo mer vi ofrer idag, desto bedre rustet vil vi stå når landet skal bygges opp igjen.

Tarvelig trafikk! Tyskerne av matvarer (til sivil forbruk) på brygger og jernbaner griper mer og mer om seg. Det er grunn til å tro at også nordmenn i egentlig forstand gjør seg skyldig i den slags. Av mangel på lovlige myndigheter er vi for tiden nødt til å ta oss til rette på visse områder. Det er mer enn forstående at enkelte p.g.a. dette forhold har mistet evnen til å skjule motlign forbrytelse og nødrett. Dette er en forbrytelse mot nødstrøtte landets.

Franske lyspunkter.

Hvor lang tid kommer det til å ta for Frankrike materielt kommer på fote igjen, innen veier, broer og kanaler er bygget opp, byer befridd fra sine ruiner, pengeverdien stabilisert? Det er den svenske journalisten Victor Vinde som spør, og han fortsetter: Equå mangler man virkelig overblikk. Svaret må derfor bli noe svevende, men så vidt en fremmed iakttagere kan bedømme er utsiktene i grunnen meget bedre denne gang enn etter forrige krig. Tapene i menneskelig må ha vært betydelig mindre, selvom krigen ennå ikke er slutt. Den materielle ødeleggelsen turde heller ikke være så omfattende. Bortsett fra Caen, har ingen større fransk by lidt virkelig store skader, og ved et besøk i Rouen for noen uker siden ble jeg forbauset over å finne byen mer normal enn Paris og med ganske liten ødeleggelse undtatt selve havnekvartret.

Den industrielle gjenoppbygningen går langsomt p.g.a. mangel på råvarer. Men forbløffende mange foretak er blitt startet med små resurser, og produksjonen er alt kommet igang. Tungindustrien synes å være vanskeligst å få i gang, men flere mindre flyfabrikker er i drift. Lønnbanelinjene er også i stor utstrækning reparert, og når lokomotiver og godsvogner blir levert fra USA, kan trafikken ventes å bli nesten normal igjen meget fort. Broene er det desverre dårligere fatt med. Det kommer til å ta år for alle de større broer er bygget opp igjen.

Frankrike er fremdeles i krig og kommer ettersom tiden går til å bli stadig sterkere engasjert. Derfor må all tilgjengelig arbeidskraft mobiliseres for både forsvaret og krigsindustriene. Denne mobiliseringen blir gjennomført etappevis. - Noe som får en til å se ganske optimistisk på situasjonen er den ånd, som råder i de store arbeiderorganisasjonene med den faglige landsorganisasjonen i spiss. Det er en helt annen ånd enn vad forrige krigsslutt. Man går med kanskje ennå større energi enn myndighetene når det gjelder mobilisering av arbeidskraften og maksimal arbeidsinnsats fra arbeiderenes side, men til gjengjeld krever man naturligvis også større delaktighet i den industrielle drift. Hvor langt denne delaktighet eller eventuelle sosialisering kommer til å drives, svever ennå i det blå, men mangår forsiktig fram og undgår forhastede foranstaltninger og noen sosialisering i egentlig forstand har man ennå ikke gått til. Men det gladelige er at man på arbeiderhold synes å være mer klar enn noen sinne over nødvendigheten av å reorganisere produksjonen på rasjonell basis, øke effektiviteten og interessere arbeiderne for forbedrede produksjonsresultater. - Såvidt Vinde.

Valutaproblemet er en av de mest uklare faktorer i den franske gjenoppbygningsprosessen. Men nå begynner regjeringens finansielle program å ta form. Det viktigste skrittet hittil er et stort opplagt "befrielses-lån", som resulterte i 165 milliarder franc, derav 53 fra bankene. Det er offisielt meldt at seddelømløpet som nådde toppen 5. okt. med 640.000 millioner franc, var redusert til 572.000 mill. 28. des. På den bakgrunn opsees lånet som en suksess. Men meget står tilbake. På det høyeste var nok seddelømløpet minst 3 ganger så stort som før krigen. - Fransk presse har delvis kritisert at tegningene kom fra patrioter og at de sedler som svartebørshandlere og samarbeidsfolk hadde lagt seg opp, ble liggende i sine gjemmer. Men så lenge seddene ikke kommer i sirkulasjon er ingen skade skjedd.

Mange av de sedler som er ervervet på skumle måter, kommer fram i lyset når de nåværende pengesedler blir erstattet med de nye sedler, som er trykt i England og USA og som alt er kommet til Frankrike. Den franske regjering har visstnok ikke tenkt å bruke seddelombytningen i deflatorisk øyemed av belgisk format, men folk som er i besiddelse av uoppløst store beholdninger av røde penger, vil bli gått nærmere etter i sømmene. - Når ombytningen har funnet sted, mister de gamle seddene sin verdi. Denne operasjon vil ramme de franske sedler som tyskerne og Vichy-folk har tatt med seg ut av landet og omsatt i nøytrale land til kursen langt over de offisielle 200 til pund og 50 til dollar. Men disse kursen tilsvarer neppe det reelle forhold. Mens pundkursen er hevet fra 175 til 200, er levekostningene minst 3-doblet. - Den planlagte rekvisisjonen av franskmennenes utenlandske tilgodehavender, vil lette stabiliseringen som ennå er et godt stykke borte.